

ด่วนที่สุด
ที่ กท ๐๒๐๗/ ๖๕๕๔

กวด. 10๘
วันที่ 1๘ ก.ค. ๖7
เวลา 9.50

สลด. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : ๕7783/67

18 ก.ค. 2567 เวลา 9.45 น.

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างหนังสือรับรองความรับผิดชอบในการใช้ยุทธโปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างหนังสือรับรองความรับผิดชอบในการใช้ยุทธโปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา พร้อมคำแปลภาษาไทย
อย่างไม่เป็นทางการ
๒. บันทึกช่วยจำความมั่นคงแห่งชาติ ว่าด้วยการคุ้มครองและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการถ่ายโอนยุทธโปกรณ์และการบริการทางทหาร พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๓. ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือทางการทหารระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓
๔. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๑๐๒/๖๔๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗

ด้วยกระทรวงกลาโหมขอเสนอร่างหนังสือรับรองความรับผิดชอบในการใช้ยุทธโปกรณ์
จากสหรัฐอเมริกา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยเรื่องนี้เข้าข่าย
ที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างหนังสือรับรองฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพัน
กับรัฐบาลไทย จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอร่างหนังสือรับรองฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีกำหนดลงนามในร่างหนังสือรับรองฯ และเสนอ
ฝ่ายสหรัฐอเมริกา ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๗ เนื่องจากมีขั้นตอนที่ฝ่ายสหรัฐอเมริกาต้องดำเนินการ
เพื่อจัดทำรายงานสรุปเสนอรัฐสภาสหรัฐอเมริกา ภายในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

๓. สำคัญ

รัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยประธานาธิบดีโจ ไบเดน ได้ประกาศบันทึกช่วยจำความมั่นคงแห่งชาติ
ว่าด้วยการคุ้มครองและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการถ่ายโอนยุทธโปกรณ์และการบริการทางทหาร (National Security
Memorandum (NSM) on Safeguards and Accountability With Respect to Transferred Defense Articles
and Defense Services) เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ซึ่งบันทึกช่วยจำ ดังกล่าว
กำหนดให้มิตรประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือทางทหารและจัดหายุทธโปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา จะต้องจัดทำ
หนังสือรับรองความรับผิดชอบในการใช้ยุทธโปกรณ์ฯ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ และยืนยัน
ที่จะไม่ใช้ยุทธโปกรณ์ที่ได้รับการสนับสนุน เพื่อขัดขวางการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของสหรัฐอเมริกา
ในพื้นที่ความขัดแย้ง

/ประเทศไทย ...

ประเทศไทยในฐานะภาคีสัญญาเจนีวา ค.ศ. ๑๙๔๙ มีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (International Humanitarian Law) ซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสงครามและการขัดกันด้วยอาวุธ (Armed Conflict) ดังนั้น การใช้ยุทธโศปกรณ์ในการขัดขวางการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมย่อมเป็นการละเมิดเจตนารมณ์ของอนุสัญญาเจนีวา นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีพันธกรณีภายใต้ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือทางการทหารระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (Agreement Respecting Military Assistance between the Government of Thailand and the Government of the United States of America) ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ โดยระบุให้รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยจะให้ความช่วยเหลือที่ได้รับมาอย่างมีประสิทธิภาพและจะไม่ใช้ความช่วยเหลือที่ได้รับเพื่อความมุ่งประสงค์อื่น นอกจากความมุ่งประสงค์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือนั้น ทั้งนี้ กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการทางทหารอย่างสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและพันธกรณีระหว่างประเทศมาโดยตลอด

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การจัดทำร่างหนังสือรับรองฯ จะเป็นการยืนยันความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการดำเนินการตามพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ อันจะสนับสนุนการแสดงจุดยืนในการปกป้องและคุ้มครองผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การขัดกันด้วยอาวุธ ตลอดจนการสนับสนุนการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมโดยไม่ถูกขัดขวาง อีกทั้งจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสหรัฐอเมริกาในการดำเนินความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างกัน โดยเฉพาะความร่วมมือทางทหาร และการจัดหายุทธโศปกรณ์ทางทหาร

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างหนังสือรับรองฯ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔ สรุปได้ดังนี้

๖.๑ ประเด็นด้านสาระและถ้อยคำ : ไม่มีข้อขัดข้องต่อสาระและถ้อยคำโดยรวมของร่างหนังสือรับรองฯ หากกระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของฝ่ายไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของฝ่ายไทย ภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง อาทิ ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือทางการทหารระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (Agreement Respecting Military Assistance between the Government of Thailand and the Government of the United States of America) ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม เห็นควรปรับแก้ถ้อยคำเพื่อความถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

๖.๒ ข้อสังเกตเพิ่มเติม คือ บันทึกช่วยจำ มีลักษณะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับสหรัฐอเมริกา ในฐานะผู้ให้ยุทธโศปกรณ์ว่า ผู้ใช้ยุทธโศปกรณ์ของสหรัฐอเมริกา จะต้องเป็นไปตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ผ่านการแสดงคำมั่น (Assurances) รวมทั้งการปฏิบัติตาม Arms Export Control Act, 22 U.S.C. 2794 ของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะมาตรา ๓ ของบันทึกช่วยจำ นั้น กระทรวงกลาโหมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จะต้องพิจารณาด้วยว่า สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่และกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องตามที่สหรัฐอเมริกาเรียกร้องได้หรือไม่ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ฝ่ายไทยจะได้รับเป็นสำคัญ

๖.๓ ความเห็นทางกฎหมายต่อร่างหนังสือรับรองฯ คือ มีสาระสำคัญเป็นการให้คำมั่นของไทยฝ่ายเดียว ต่อการใช้ยุทธโศปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา ตามที่กำหนดไว้ในบันทึกช่วยจำฯ ดังนั้น ร่างหนังสือรับรองฯ ดังกล่าว จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ อย่างไรก็ตาม ร่างหนังสือรับรองฯ เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับรัฐบาลไทย ดังนั้น กระทรวงกลาโหมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงควรพิจารณาเสนอร่างหนังสือรับรองฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการปรับแก้ถ้อยคำตามข้อเสนอของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว รวมทั้งขอยืนยันว่ามีแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎหมายควบคุมการส่งออกยุทธโศปกรณ์ (Arms Export Control Act, 22 U.S.C. 2794) ของสหรัฐอเมริกา โดยได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติการทางทหารอย่างสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและพันธกรณีระหว่างประเทศมาโดยตลอด

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงกลาโหมขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดังนี้

๘.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างหนังสือรับรองความรับผิดชอบในการใช้ยุทธโศปกรณ์จากสหรัฐอเมริกา ก่อนการลงนาม

๘.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรองฯ

๘.๓ หากมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของร่างหนังสือรับรองฯ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญ ให้กระทรวงกลาโหมพิจารณาดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทิน คลังแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๕๕๒๖

โทรสาร ๐ ๒๒๒๓ ๕๕๒๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ iscd.ops.opp@gmail.com